

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/31/2018
Identifikačné číslo spisu:	4414010237
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:4414010237.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Příbelského, PhD., na neverejnom zasadnutí konanom 27. marca 2019, v trestnej veci obvineného N. D., pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c) Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 2 T 60/2014, o dovolaní obvineného N. D. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 15. januára 2015, sp. zn. 4 To 112/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného N. D. s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky z 21. augusta 2014, sp. zn. 2 T 60/2014, bol obvinený N. D. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák., na skutkovom základe, že

minimálne od mesiaca september roku 2013 do 21. novembra 2013 bez povolenia zaobstarával na presne nezistenom mieste, od doposiaľ nezistených osôb psychotropnú látku, konkrétne metamfetamín bližšie nezisteného množstva (ako pervitín), ktorý následne predával za účelom finančného profitu, bezodplatne poskytoval a vymieňal za služby na rôznych miestach v U. Q. a na iných miestach v okrese U. Q. najmenej piatim osobám, a to: D. U., V. C., D. T., F. A. a A. R., pričom 21. novembra 2013 v čase o 18.30 hod bez povolenia prechovával vo svojom osobnom motorovom vozidle značky Peugeot 307, EČ: U. omamné látky, zakúpené od presne nezistenej osoby na neznámom mieste a to: 1 ks alobalový papierik s obsahom sušeného konope (marihuany) s hmotnosťou 331 mg a koncentráciou tetrahydrokanabinolu (THC) 20,7 % hmotnostného obsahujúce 69 mg THC, čo predstavuje 2 obvykle jednorazové dávky drogy, 1 ks tepelne uzatvorené celofánové vrečko, s obsahom sušeného konope (marihuany) s hmotnosťou 321 mg a koncentráciou tetrahydrokanabinolu (THC) 6,3 % hmotnostného - obsahuje 20 mg THC, čo predstavuje 1 obvykle jednorazovú dávku drogy a 1 ks pokrčený alobalový papierik s obsahom sušeného konope (marihuany) s hmotnosťou 193 mg a koncentráciou

tetrahydrokanabinolu (THC) 18,1% hmotnostného obsahujúce 35 mg THC, čo predstavuje 1 obvykle jednorazovú dávku drogy, pričom rastliny rodu Cannabis (konope) sú v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov zaradené do I. skupiny omamných látok a metamfetamín je zaradený podľa zákona NR SR č. 139/1998 Z. z. o omamných a psychotropných látkach v znení neskorších predpisov do II. skupiny psychotropných látok.

Za to mu bol uložený podľa §§ 172 ods. 2, 38 ods. 2, ods. 3, 36 písm. j), 48 ods. 4, 48 ods. 2 písm. a), 76 ods. 1, 78 ods. 1, 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere desať rokov, na výkon ktorého ho súdu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Súčasne mu bol uložený ochranný dohľad na dva roky a ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

Krajský súd v Nitre uznesením z 15. januára 2015, sp. zn. 4 To 112/2014, odvolanie obvineného N. D. proti vyššie citovanému rozsudku Okresného súdu Nové Zámky podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Rozhodnutie krajského súdu napadol obvinený dovolaním z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Argumentoval tým, že § 172 ods. 1 písm. c) Tr. zák. pojmovo zahŕňa predaj (kúpu, výmenu, zadováženie), aj vo vzťahu k viacerým osobám, nemožno preto v danej veci použiť kvalifikovanú skutkovú podstatu podľa ods. 2 písm. c) s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák. Formulácia základnej skutkovej podstaty, kto neoprávnene kúpi, predá sa vzťahuje na akýkoľvek počet osôb a už v tejto je obsiahnutý predaj viacerým osobám, iná situácia by bola pri formulácii základnej skutkovej podstaty v tvare, kto inému neoprávnene kúpi, predá, kde je z gramatického hľadiska rozhodujúce slovo inému, t. j. jednej osobe, zákonodarcom bežne používané v iných skutkových podstatách trestných činov, z ktorého dôvodu možno aplikovať § 138 písm. j) Tr. zák. Ak je v zmysle § 38 ods. 1 Tr. zák. určité konanie zahrnuté v znakoch základnej skutkovej podstaty, nie je možné to isté konanie považovať za znak kvalifikovanej skutkovej podstaty. Samotný „predaj“ je definovaný ako odplatné odovzdanie tovarov či služieb neobmedzenému (počtom neurčenému) okruhu osôb, nie je pojmovo obmedzený počtom zákazníkov či predávaných tovarov, za predaj je tak nutné považovať predaj jednému, ako aj neobmedzenému množstvu tovarov neobmedzenému množstvu zákazníkov. Predaj drog viacerým osobám je zahrnutý v znaku základnej skutkovej podstaty trestného činu podľa § 172 ods. 1 písm. c) Tr. zák., rozširovanie podmienok trestnosti však nie je dovolené. Obvinený ďalej argumentoval tým, že predmetom útoku sú vždy konkrétne osoby, veci alebo majetkové osoby, objekt trestného činu a predmet útoku rozhoduje či je trestný čin páchaný na osobe a až následne môže byť spáchaný na viacerých osobách podľa § 138 ods. 1 písm. j) Tr. zák. Pri trestnom čine nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 Tr. zák. je následkom nekontrolované, neoprávnené nakladanie s omamnými a psychotropnými látkami, jedmi alebo prekurzormi, a teda porušenie predpisov upravujúcich manipuláciu s takýmito látkami, bez ohľadu na ohrozenie života a zdravia ľudí, hmotný predmet útoku v skutkovej podstate nie je určený. Páchatel môže byť pre určitý trestný čin odsúdený len za predpokladu, že vo vzťahu k predmetu útoku naplní skutkovú podstatu, a teda spáchanie činu „na“ alebo „proti“ poškodenej osobe. Útok na konkrétneho človeka vyžaduje prístupenie ďalšej okolnosti, donútenie či navádzanie drogu užiť. Je totiž vždy na konkrétnej osobe, pri kúpe tiež porušujúcej predpisy o nakladaní s omamnými a psychotropnými látkami, jedmi alebo prekurzormi ako s drogami naloží. V praxi sa nepostihuje konanie osoby, ktorá si drogu kúpi, z pohľadu spáchania trestného činu na viacerých osobách, hoci si také osoby bežne zabezpečujú drogy od viacerých dodávateľov, z právneho hľadiska je situácia totožná ako pri predaji drog, takýto postup by mal byť aj pri predaji, zadovážení a ďalších konaniach vymedzený v § 172 ods. 1 písm. a), b), c), d) Tr. zák. Navrhol napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a prikázať mu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Nové Zámky (ďalej len „okresná prokurátorka“) tak, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané neoprávnené nakladanie obvineného s psychotropnou látkou, pervitínom, ktorú bez povolenia nakupoval a prechovával, nielen pre svoju potrebu, ale následne predával ďalším konzumentom psychotropných látok, vymieňal za

služby alebo bezplatne poskytoval. Obvinený D. s omamnou látkou (konope) neoprávnene manipuloval, pretože bola zaistená v jeho motorovom vozidle, a to štyri obvykle jednorazové dávky drogy, vyplývajúce zo záverov znaleckého posudku KEÚ PZ Bratislava. Skutková podstata v zmysle § 171 ods. 1 Tr. zák. obsahuje prechovávanie drog pre vlastnú potrebu, keďže dovolateľ psychotropnú a omamnú látku neoprávnene kúpil, vymieňal alebo zadovážoval, prechovával pre seba alebo iné osoby, svojím konaním naplnil zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) Tr. zák., pretože tohto sa dopustil na viacerých osobách podľa § 138 písm. j) Tr. zák. (najmenej na piatich osobách). Súdny preto skutok správne kvalifikovali podľa § 172 ods. 2 písm. c) Tr. zák. Navrhla dovolanie podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie proti napadnutému právoplatnému rozhodnutiu je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste (§§ 368 ods. 1, 2 písm. h), 566 ods. 3, 369 ods. 2 písm. b), 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Splňa podmienky podľa § 371 ods. 4 Tr. por. a § 373 ods. 1, 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por., a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a), b), d), e) alebo f) Tr. por.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejav stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Dovolanie je preto určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávných nedostatkov, ktoré by svojím charakterom mohli mať vplyv na konanie a jeho procesný výsledok a ktoré je potom potrebné odstrániť. Dovolací súd je pri náprave uvedených nedostatkov v zásade až poslednou inštanciou, čo znamená, že preskúmava nedostatky, ktoré boli preskúmané už odvolacím súdom a neboli ním napravené, prípadne ním boli spôsobené. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky [§ 371 ods. 1 (veta prvá) Tr. por. a contrario, pokiaľ nejde o zákonné výnimky uvedené v tomto ustanovení] a povinnosť namietať niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por.).

K dovolateľom uplatnenému dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je potrebné uviesť, že jedným z dôvodov, podľa ktorého dovolanie v trestnom konaní možno podať, je založenie rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Je potrebné tiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, dôvodom dovolania preto nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Dovolací súd primárne zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Podľa § 371 ods. 5 Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak

zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

V danom prípade dáva najvyšší súd do pozornosti rozhodnutie najvyššieho súdu č. 15/2015, zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2015, kde konštatoval nasledovné: I. Pri trestnom čine podľa § 172 Tr. zák. je čin spáchaný na osobe, ak páchatel' omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekursor zabezpečil niektorým so spôsobov uvedených v odseku 1 písm. a) až c) tohto ustanovenia (napr. dovezol, kúpil, zadovážil alebo predal) od inej osoby alebo inej osoby, na jej vlastné použitie alebo na ďalšiu distribúciu a ktorá teda nie je poškodeným. Od tohto sa potom odvíja posúdenie znaku „na chránenej osobe“ v zmysle § 139 ods. 1 a § 172 ods. 2 písm. d) Tr. zák. a „na viacerých osobách“ v zmysle § 138 písm. j) a § 172 ods. 2 písm. c) Tr. zák.

Ustanovenie § 38 ods. 1 Trestného zákona treba vykladať tak, že prikazuje prednostnú kvalifikáciu určitej okolnosti ako zákonného znaku trestného činu. Ak je konkrétna okolnosť okolnosťou podmienujúcou použitie vyššej trestnej sadzby, vytvára kvalifikovanú skutkovú podstatu so základnou skutkovou podstatou, ktorá túto okolnosť neobsahuje, napriek tomu, že je aj zákonným znakom uvedeným v inej základnej skutkovej podstate trestného činu, ak kvalifikovaná skutková podstata pokrýva väčší počet zákonných znakov trestného činu. To platí aj vtedy, ak jedno ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona obsahuje dve (alebo viac) samostatných základných skutkových podstát trestného činu (R 116/2012).

Obvinený v dovolaní uplatnil námietku, podľa ktorej je predaj drog viacerým osobám obsiahnutý už v základnej skutkovej podstate trestného činu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekursorov, ich držania a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) Tr. zák., z ktorého dôvodu má aplikáciu kvalifikačného znaku podľa § 138 písm. j) Tr. zák. vylučovať § 38 ods. 1 Tr. zák. V zmysle tohto ustanovenia na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, priťažujúcu okolnosť, okolnosť ktorá podmieňuje použitie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby. V tejto súvislosti najvyšší súd pripomína, že základné skutkové podstaty predstavujú vo vzťahu ku kvalifikovaným a privilegovaným skutkovým podstatám určité základné východisko, a preto sa označujú ako základné. Predstavujú „bežný typ“ daného trestného činu a charakterizujú základný stupeň protiprávneho konania, základnú trestnú sadzbu. V osobitnej časti Trestného zákona sú spravidla uvedené v prvých odsekoch príslušných ustanovení. Kvalifikované skutkové podstaty spočívajú v tom, že k znakom základnej skutkovej podstaty pristupujú okolnosti podmienujúce použitie vyššej trestnej sadzby, ktoré podstatne zvyšujú závažnosť činu. Okolnosť podmienujúca použitie vyššej trestnej sadzby môže byť buď vo forme ťažšieho následku, alebo inej skutočnosti (porovnaj § 18 Tr. zák.). Kvalifikačná okolnosť vo forme ťažšieho následku môže byť naplnená spôsobením ujmy na zdraví“ [§ 156 ods. 3 písm. c)] či „spôsobením smrti“ [§ 188 ods. 3 písm. a)]. Kvalifikačná okolnosť vo forme inej skutočnosti môže spočívať napríklad v závažnosti porušenia alebo ohrozenia objektu trestného činu, napríklad spôsobenie „značnej škody“ pri trestných činoch proti majetku [§ 212 ods. 4 písm. a)], v podstatných znakoch špeciálneho subjektu, ako aj vzhľadom na spôsob spáchania činu, napríklad „závažnejším spôsobom konania“ [§ 172 ods. 2 písm. c)] a ďalšie (§ 138 Tr. zák. a nasl.). Pokiaľ teda zákonodarca zakotvil v kvalifikovanej skutkovej podstate kvalifikačnú okolnosť inej skutočnosti, akou je spôsob spáchania činu závažnejším spôsobom konania, pričom tento znak, zvyšujúci závažnosť činu bol konaním páchatel'a naplnený a je v skutkovej vete vyjadrený a v konaní pred súdom bol preukázaný [v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť] je súd povinný pri rozhodovaní o vine na tento kvalifikačný znak prihliadať a pri rozhodovaní „vyčerpáť“ všetky znaky skutkovej podstaty dotknutého trestného činu, vrátane znakov naplňajúcich kvalifikačnú okolnosť. Pokiaľ teda zákonodarca v kvalifikovanej skutkovej podstate ustanovil ako kvalifikačnú okolnosť páchania činu závažnejší spôsob konania, ktorým v zmysle § 138 písm. j) Tr. zák. nepochybne je spáchanie trestného činu na viacerých osobách, okresný a krajský súd správne postupovali, keď konanie páchatel'a posúdili podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c) Tr. zák.

S poukazom na vyššie citované rozhodnutie najvyššieho súdu (R 15/2015) je zrejmé, že trestný čin bol

spáchaný na osobe, a to na viacerých osobách, závažnejším spôsobom konania v zmysle § 138 písm. j) Tr. zák. Obvinený totiž v zmysle § 172 ods. 1 písm. c) a d) Tr. zák. zabezpečil od inej osoby alebo inej osobe na jej použitie či ďalšiu distribúciu omamnú a psychotropnú látku, a to metamfetamín bližšie nezisteného množstva (ako pervitín), ktorý následne predával za účelom finančného profitu, bezodplatne poskytoval a vymieňal za služby na rôznych miestach v U. Q. a na iných miestach v okrese U. Q.. Z hľadiska súladu namietaného znaku s jeho právnou kvalifikáciou je zrejmé, že psychotropná látka bola podľa § 138 písm. j) Tr. zák. obvineným zadovážená najmenej piatim osobám, a to D. U., V. C., D. T., F. A. a A. R., vymenovaným priamo v skutkovej vete, teda ide o viacero osôb (najmenej tri osoby v zmysle legálnej definície uvedenej v § 127 ods. 12 Tr. zák., napr. uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 5 Tdo 77/2012). Zo skutkovej vety vyjadrenej v prvostupňovom rozsudku má preto dovolací súd za nepochybné, že obvinený svojím konaním naplnil znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Tr. zák. (tzv. „dealerský paragraf“). Taktiež dovolací súd upriamuje pozornosť na skutočnosť, že tento trestný čin je zaradený pod trestné činy ohrozujúce život alebo zdravie osôb, nie je preto podstatná obava štátu, že by stratou kontroly nad predajom takých látok bol ukrátený ekonomicky. Objektom tohto trestného činu je, vzhľadom na zaradenie v trestnom zákone, ochrana života a zdravia osôb pred užívaním omamných a psychotropných látok (napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. marca 2015, sp. zn. I. ÚS 90/2015).

Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že konanie obvineného súdy prvého a druhého stupňa správne právne kvalifikovali ako obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. j) Tr. zák., a preto nedošlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Na základe uvedených skutočností nebola zistená dôvodnosť dovolacej námietky obvineného N. D., preto dovolací súd jeho dovolanie postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.